

Kulturhistorisk karakterisering och bedömning

Svarttorps kyrka

*Svarttorps socken i Jönköpings kommun
Jönköpings län, Växjö stift*

Kulturhistorisk karakterisering och bedömning

Svarrtorps kyrka

*Svarrtorps socken i Jönköpings kommun
Jönköpings län, Växjö stift*

Rapport och foto: Robin Gullbrandsson
Grafisk design: Anna Stålhammar
Tryckning och distribution: Marita Axelsson

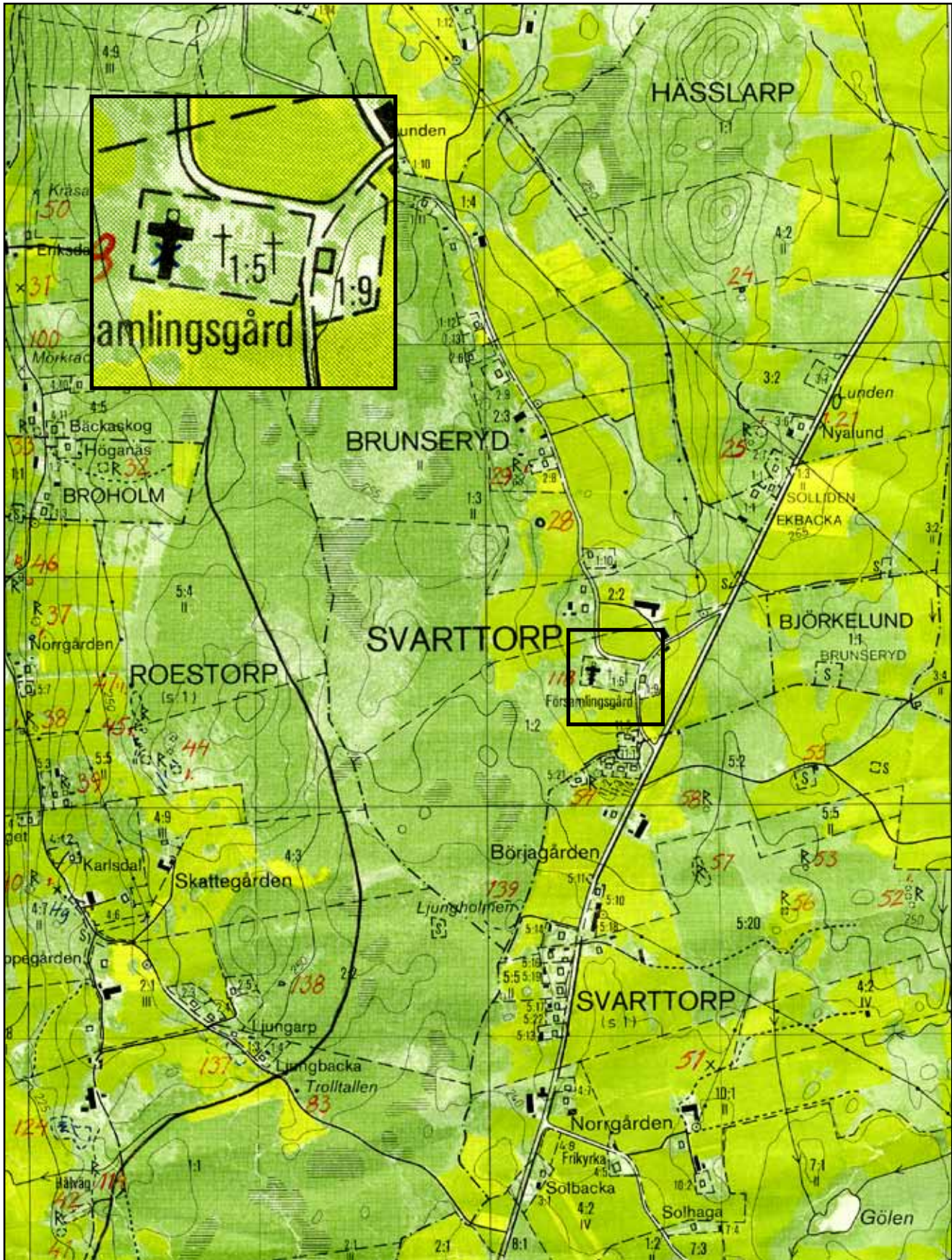
Jönköpings läns museum, Box 2133, 550 02 Jönköping
Tel: 036-30 18 00
E-post: info@jkpglm.se
www.jkpglm.se

Utdrag ur tryckta och ajourhållna ekonomiska kartor är återgivna enligt tillstånd:
Ur karta © Lantmäteriet. Medgivande MS20067/02097.

© JÖNKÖPINGS LÄNS MUSEUM 2007

Innehåll

Inledning	5
Bakgrund och omfattning	5
Karakteriseringens syfte	5
Uppläggning och rapport	5
Kulturhistorisk bedömning	5
Sammanfattande beskrivning	7
Beskrivning och historik	8
Kyrkomiljön	8
Kyrkobyggnaden	8
Historik	12
Kulturhistorisk karakterisering och bedömning	14
Att särskilt tänka på i förvaltning av kyrkan:	14
Referenser	16
Arkiv	16
Tryckta källor	16
Tekniska och administrativa uppgifter	16

Utdrag ur ekonomiska kartans blad Svarttorp 7E 2d.

Inledning

Bakgrund och omfattning

På uppdrag av Lekeryds pastorat har Jönköpings läns museum utfört en kulturhistorisk inventering och karakterisering av Svarttorps kyrka. Arbetet har utförts i samband med upprättande av vård- och underhållsplan för kyrkobyggnaden och ska ingå som en del av detta. I Lekeryds pastorat har vård- och underhållsplanen upprättats av Maria Williamsson, Arkitekthuset, och Sivert Holmberg, KBR, Lekeryd. Arbetet bekostades av medel från den kyrkoantikvariska ersättningen och påbörjades och avslutades under 2007. Rapporten omfattar en genomgång av kyrkobyggnadens historik, beskrivning av exteriör och interiör och en beskrivning av dess kulturhistoriska värde. Antikvarie Robin Gullbrandsson vid Jönköpings läns museum har varit rapportansvarig.

Karakteriseringens syfte

Syftet med karakteriseringen är att öka kunskapen om det kulturhistoriska arv som kyrkobyggnaden bär på. Mer konkret ska arbetet ligga till grund för de vård- och underhållsplaner som ska tas fram av varje församling och som är en förutsättning för att efter 2006 kunna söka kyrkoantikvarisk ersättning från stiftet. Rapporten ska också kunna ingå i länsstyrelsens och läns museets underlagsmaterial vid beslut i ärenden som berör kyrkobyggnaderna.

Uppläggning och rapport

Arbetet har varit uppdelat i en fältdel med inventering och fotografering och en arkivsökningsdel. De aktuella arkiv som gått igenom har främst varit länsstyrelsens arkiv över ärenden, med kopior från ATA:s arkiv i Stockholm. Jönköpings läns museum har också ett arkiv över handlingar och pressklipp mm. Befintlig hembygdsliteratur har använts i förekommande fall. Arkivuppgifterna utgör således en sammanfattning av genomgångna arkiv och omfattar inte en komplett beskrivning av händelser i kyrkans byggnadshistoria.

Rapporten är upplagd med en inledande kort sammanfattning, en beskrivning av kyrkomiljön och historiken i löpande text samt en beskrivning av kyrkans nuvarande utseende. Därefter följer den kulturhistoriska värderingen och bedömningen, och sist en händelsehistorik med händelser listade i kronologisk följd.

Kulturhistorisk bedömning

Den kulturhistoriska bedömningen har gjorts av Jönköpings läns museum i samarbete med länsstyrelsen i Jönköpings län. En kulturhistorisk bedömning är aldrig definitiv utan hela tiden föremål för omvärderingar. Vid bedömningen tas hänsyn till dels varje enskild

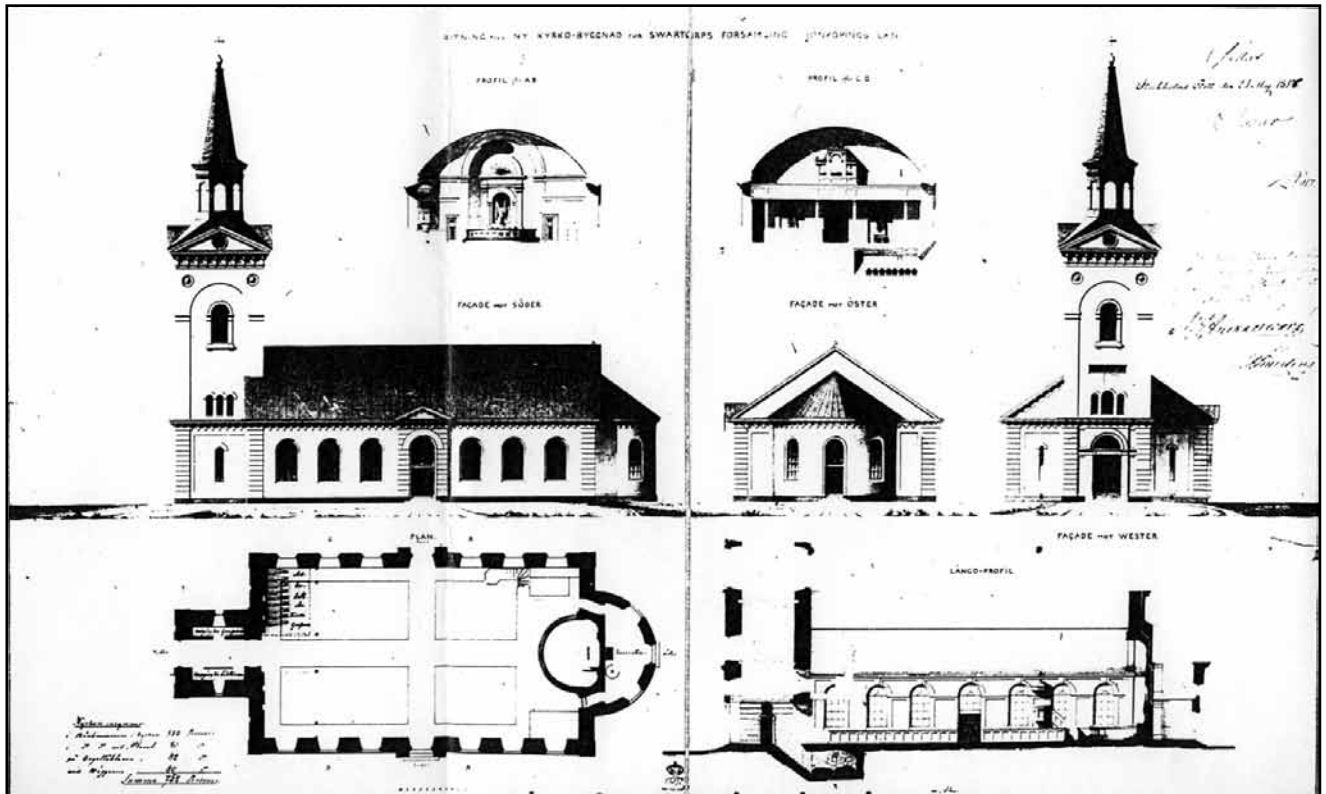
kyrkas egna värden, men också till värden i förhållande till andra kyrkor i stiftet och landet. Den kulturhistoriska värderingen och bedömningen nämner i de flesta fall inte enskilda byggnadsdetaljer utan beskriver värden och karaktärsdrag i stort.

Inför varje planerad förändring eller större underhållsåtgärd skall tillstånd inhämtas från länsstyrelsen och varje ärende behandlas där från fall till fall. Utifrån det kulturhistoriska värdet tas beslut om vilka åtgärder som får företagas samt vilka som är berättigade till kyrkoantikvarisk ersättning.

Denna rapport skall finnas tillgänglig på Växjö stift, länsstyrelsen i Jönköpings län, Jönköpings läns museum samt på respektive kyrklig samfällighet.

Sammanfattande beskrivning

Svarttorps kyrka från 1870 är en sen nyklassicistisk byggnad med drag av nygotik i form av tornlanterninens spira. Kyrkan är nord-sydligt orienterad med fullbrett kor och absidial sakristia i söder. Väggarna är sprit- respektive slätputsade och kalkade i gulbruten kulör. Taken är plåttäckta. Interiören är ljus och stram med till stor del ursprunglig inredning.

Arkitekt Ludvig Hedins slutliga ritning till ny kyrka för Svarttorp. ATA.

Beskrivning och historik

Kyrkomiljön

Svarttorps socken ligger på det småländska höglandet i nordöstra delen av Tvetå härad. Under medeltiden tillhörde socknen Linköpings stift och bildar idag gräns mot detta i norr. Det är ett kuperat landskap med stora barrskogsområden. Genom socknen rinner från nordost till sydväst Huskvarnaån eller Storån i en bred uppodlad dalgång där också den mesta bebyggelsen är samlad. På höjdryggen öster om ån löper den gamla Holavedsvägen mellan Jönköping och Tranås, en del av Eriksgatan. I norr finns sjöarna Ylen och Ramsjön. Enstaka stenåldersfynd är gjorda i området men fornlämningsbilderna domineras av gravfält från järnåldern. Ramlaklint skall ha hyst en fornborg, vilket visar på bygdens strategiska betydelse. Sockennamnet är belagt sedan 1333 och ändelsen –torp (nybygge) brukar ses som indikation på att bygd bröts först under yngre järnålder. I socknen finns tre gamla säterier, varav Ramsjöholm under medeltiden tillhörde Vadstena kloster och senare ägdes av bl.a. ätten Adlerbeth. Bebyggelsen är spridd på odlingslätterna kring ådalen. Enda koncentrationen finns i byn Svarttorp där det fanns post och affär samt en kvarn, ännu stående. Söder om byn ligger den gamla kyrkogården, invid den lilla Svarttorpssjön. Gamla kyrkan revs 1871 när den nya var invigd och byggnadsmassorna dumpades i sjön. Det var en romansk stenkyrka med torn i väster, enligt uppgift från 1527 helgad åt St. Laurentius. Dess altaruppsats i barock, förfärdigad 1703 av Anders Ekeberg från Borås, finns idag deponerad i Ljungarums kyrka. Släkten Adlerbeths gravkor står idag på kyrkogården.

Nuvarande kyrka är belägen på en svag höjd norr om Svarttorps by och ett stycke väster om landsvägen. Öster om kyrkogården står den f.d. sockenstugan och kyrkskolan, idag församlingshem. Det är en tvåvånings timmerbyggnad med rödfärgad locklistpanel, vita pilastrar och klassiserande portik. Sadeltaket täcks av tvåkupigt lertegel. Byggnaden flyttades till platsen 1870 och stod tidigare vid gamla kyrkogården. Kyrkan står i västra änden av en rektangulär kyrkogård med koret åt söder. Kyrkogården omges av kallmur och trädkrans. En allé leder fram till kyrkans östra mittportal. Denna delar kyrkogården i två hälfter med välbevarade grusgravskvarter.

Kyrkobyggnaden

Svarttorps kyrka från 1870 har en nord-sydlig orientering. Långhuset övergår i söder utan markering i ett fullbrett kor som avslutas med en sakristia i form av en rundad absid. Vid långhusets nordgavel reser sig ett torn. Arkitekturen är ett mycket sent exempel på renodlad nyklassicism, även om en tendens till nygotik uttrycks i

tornets spira. Vid västra långsidan finns ett nedgrävt pannrum från 1937 med svart plåttak och hög skorsten, klädd med svart plåt.

Sockeln är av kanthuggen granit med skråkant. Fasaderna bär en finkornig spritputs med rik artikulering i slätputs. Kyrkans hörn är markerade genom omfattningar med kvaderrustik, vilket även gäller för tornet, där de får karaktär av pilastrar och mot takfoten bär rundbågiga fasadavslutningar. Långhusets båda mittportaler är accentuerade genom rusticerade risaliter, krönta av tempelgavlar. Fasaderna är avfärgade med en beige kalkfärg. Runt hela kyrkan och över tornkroppen löper en gemensam takgesims av vitmålat trä med tandsnitt (på tornet putsad). Genom denna gesims bildar röstena tempelgavlar. På tornets nordfasad är en kalkstensplatta inmurad med förgylld inskription om uppförandet. De rundbågiga tornluckorna med röd fjällpanel är framhävda med omfattande pilastrar. Kyrkans tre entréportar utgörs av parställda fyllningsdörrar av oljad teak från 1958 med överljus. Sakristians pardörr tillkom 1997 som en kopia av den gamla. Även denna portsmyg har överljus. Kyrkans murar genombryts av stora rundbågsfönster, på långsidorna i sex axlar. De rödbrunt avfärgade fönsterbågarna med spröjs och ramverk i trä är från byggnadstiden och en stor andel av glasrutorna är handblåsta. Fönsterblecken är av kopparplåt. Kyrkan bär ett flackt sadeltak med svartmålad plåt i skivtäckning, på absiden med valmad rundning. Tornkroppen har en takfot av vitmålat trä med konsoler. Taket är utformat som en brant huv med åttkantig lanternin med rundbågsöppningar och spira krönt av förgyllt kors på kula. Takfall och lanternin är inklädda med kopparplåt. Vattenavledning i form av ståndrännor och stuprör finns på långhuset.

Interiören har i stort bibehållit sin ursprungliga nyklassicistiska prägel med stor rymd och sparsmakad dekor. Långhuset övergår utan markering i koret i söder. Altarväggen är rak, men med en rundad nisch för altaret, en s.k. exedra. Passagen till sakristian sker genom en numera asymmetriskt placerad dörr öster om altaret. Kyrkorummets ingångar är symmetriskt ordnade i norr, väster och öster. Mitt- och tvärgång samt sidogångar definierar fyra bänkkvarter. Över mittgången hänger ljuskronor av mässing. I norr finns en orgelläktare med något indragna underbyggnader från 1993. Predikstolen är placerad i sydost. Tvärs över koret sitter på låg höjd en iögonenfallande kabel med lampor.

Golvet består av fernissade smala furubränder från 1958. I koret ligger golvet ett trappsteg högre och i altarnischen ännu ett steg högre. Väggarna är slätputsade och artikulerade genom putsad bröstlist och gesims i höjd med fönsterkrönen. Detta indelar väggytorna i fält. Gesimsen är rikt profilerad och löper runt hela kyrkorummet. På altarväggen går den samman med nischens omgivande triumf-

Altare, altarring och svepekors med inramning bildar en orubbad enhet, bevarad sedan byggnadstiden, ett idag tämligen ovanligt förhållande i de nyklassicistiska kyrkorummen.

Setterquistorgeln från 1871, restaurerad 1998.

Dopängel från 1700-talet.

bågsmotiv i form av pilastrar och rundbåge. Väggarna är målade med en gråbruten vit tät färg, något ljusare på listverken. Väggarna är dock kraftigt nedsotade, särskilt ovanför de vattenburna radiatorerna. Påtaglig sprickbildning syns i altarnischens hjälmvalv. Läktarunderbyggnadernas väggar är klädda med gråmålad träfiberskiva och har rundbågsnischer med marmorerade stelar. Dessa är kopior av de putsade stelar som finns på den nu inbyggda nordgaveln. Kyrkorummets portar utgörs av halvfranska pardörrar från byggnadstiden, avfärgade i ljusgrå nyanser. Sakristian har en slät, ljusgrå lamelldörr från 1958. Fönstrens innerbågar av ljusgrått trä tillkom 1942. Det putsade taket har en flack valvform med fältindelning genom breda tvärgående lister och smalare längsgående. Fälten är avfärgade i ljus gråblå kulör och listerna i vit. Liksom väggarna har taket sprickbildning och nedsotning.

Inredningen är i sin helhet från byggnadstiden. Det väggfasta, breda altaret utgörs av ett ramverk med fyllningar och pilastrar, avfärgat i en gråbruten vit färg med förgyllning på listverken. Altaret är samkomponerat med en putsad fonddekoration. Denna utgörs av två räfflade pilastrar som bär en arkitrav och en fronton med förgyllt strålsol. Mellan pilastrarna är ett fält med målade skyar, vilket tjänar som bakgrund till ett förgyllt träkors med svepning som står på altaret. Den halvrunda altarringen är ett ramverk med fyllningar, avfärgad helt i vitt. Grindarna är borttagna. Knäfall och armstöd är klädda med röd plysch. Predikstolen har en femsidig korg på smäcker bas. Sidorna har fyllningar med dekorativa listverk och hörnen markeras av kolonetter. Överliggaren pryds av en palmettfris. Trappan har ett räcke med svarvade spjälor. Det åttakantiga ljudtaket kröns av ett kors på kula. Hela predikstolen är målade i vitt med förgyllda lister och dekor. Bänkinredningen är öppen med stoppade ryggar och sitsar, klädda med grå textil. Gavlarna är artikulerade med fyllningar och en rik kontur. Mot kor och tvärgång är skärmar med halvfranska fyllningar. Bänkarna är målade i lila med ljusgrå fyllningar. På flera ställen finns färgbortfall till följd av uttorkning, vilket till viss del även kan sägas om altarringen. Läktaren vilar på sex träpelare med blågrå marmorering på vit botten. Över mittgången är en utkragning för orgelns fristående spelbord. Läktarbröset utgörs av ett ramverk med fyllningar i överensstämmelse med altarring och predikstol. Det är målat i vitt med förgyllt listverk. Läktarbänkarna är ersatta av lösa stolar och golvet klätt med heltäckningsmatta. Läktarunderbyggnaderna från 1993 rymmer i väster ett kapprum med ny läktartrappa och handikappstoilette och i öster ett samlingsrum med altare. Orgeln är byggd 1871 av E A Setterquist, Örebro. Verket omfattar 15 stämmor fördelade på två manualer och pedal. Efter en ombyggnad 1958 är verket restaurerat 1998 varvid dess romantiska klang återställts. Orgelfasaden är ett uttryck för det senare 1800-talets klassicism med rundbågsfält,

räfflade pilastrar och rik dekor i form av palmetter, voluter, urnor och krönande lyra. Färgsättningen är svagt ljusgrå med dekor och listverk i förgyllning. Spelbordet är det ursprungliga och även den gamla trampbälgen finns kvar i restaurerat skick.

Bland kyrkans inventarier märks främst den romanska dopfunten av mästare Bestarius med sina karakteristiska fabeldjur på cuppan. Från medeltiden stammar även det triumfkrucifix som hänger under läktaren. Kristusgestaltens återgivande talar för en datering till 1200-talet. I vapenhuset förvaras en romansk sandstensskulptur av gamla kyrkans skyddshelgon St. Laurentius, vilken suttit inmurad i koret därstädes. Bevarat är även en vindflöjel med helgonets attribut, ett halster. I långhusets nordöstra hörn är den gamla kyrkans predikstol placerad som museiföremål, till föga fördel för kyrkorummets karaktär. Det är dock en högklassig renässansspjäs i ek med rika intarsiainläggningar och ett lika rikt utstyrt platt ljudtak. Som upphovsman har man ansett Per Brahes bildhuggare Johan Werner d.y. I samlingsrummet hänger en dopängel i bondbarock från 1700-talet. Upphovsmannen är okänd, men den är närmast identisk med ängeln i Bredestads kyrka. Schematiskt finns likheter med en grupp dopänglar av Jöns Lindberg från 1700-talets andra hälft i sydöstra Västergötland. I rummets fönstersmyg står några putti och kartuscher som prytt gamla predikstolens ljudtak. Dessa är dock senare tillkomna än ljudtaket eftersom de är i barockstil. Kanske är de gjorda av altaruppsatsens upphovsman Anders Ekeberg omkring 1700. I övrigt kan av inventarier omnämnas korets ursprungliga, snidade nummertavlor liksom ett golvur i bondbarock.

Den halvrunda sakristian rymmer skrivbord och textilskåp. Golvet bär heltäckningsmatta och väggarna är vitmålade. Det plana, vitmålade brädtaket är från byggnadstiden. Två 1700-talsporträtt skildrar makarna Beth. Vapenhuset har en troligen ursprunglig trappa i norr med gråmålade steg och dekorativt spjälräcke. Under trappan är en elcentral bakom en sentida brädvägg. Golvet består av hyvlade kalkstensplattor. Väggarna är ljusgråmålade. Det plana, svagt ljusgrå brädtaket är från byggnadstiden. På andra våningen är en passage till läktaren, ombyggd 1958. På tredje våningen står ekådrade skåp med böcker. De dekorativa räcken mot trappor och fönstersmygar är bevarade på båda våningarna. På fjärde våningen hänger klockorna. Det rör sig om tre stycken med likartad utformning. De saknar inskription men kan formmässigt dateras till 1500-talet. Alla har elektrisk ringanordning av äldre modell. Även lucköppningen är automatiserad.

Dopfont huggen av mästare Bestarius.

Intarsia på renässanspredikstol av ek från 1600-talet.

Historik

Svarttorps kyrka uppfördes 1869-70 av den i Västsvrige flitige kyrkobyggmästaren A Pettersson från Väsås, efter ritningar av arkitekt Ludvig Hedin vid Överintendentsämbetet. Orienteringen i nord-sydlig riktning bestämdes av grundförhållandena. Först 1871 fullbordades orgelverket av E A Setterquist, Örebro. Troligen 1937 ersattes uppvärmning med järnkaminer av centralvärme genom lågtrycksånga, med pannrum tillbyggt som källare vid västsidan. 1942 lämnades tillstånd för insättning av innanfönster. 1952 installerades elektriskt ljus.

På 1950-talet upplevdes kyrkan som för stor i relation till församlingens litenhet, kyrkoherden ville ha ett intimare kyrkorum. En restaurering sattes igång 1958 efter program av arkitekt Årland Noréen, Byggnadsstyrelsen. Men sedan denne p.g.a. sjukdom inte kunde fullfölja arbetet övergick restaureringen till arkitekt Börje Blomé, vilken gjorde vissa kompletteringar och ändringar i det ursprungliga förslaget. Nya ytterdörrar tillverkades av teak och de gamla blev innerdörrar i vindfång. Kyrkorummet fick nytt, isolerat golv, högre liggande i koret. Innertaket isolerades med mineralull. Bänkarnas ryggar gavs lutning och sitsarna breddades. Predikstolen sänktes. Altarringens ändar kapades och grindarna borttogs. Den västra av sakristidörrarna i altarringen igenmurades, varvid väggens symmetri blev lidande. Ena trappan i vapenhuset revs. Läktarbänkar ersattes av lösa stolar och en ny passage mellan läktare och torn ordnades i samband med att orgelhuset flyttades bakåt för att ge plats åt kör. Orgeln byggdes om av Frede Aagaard varvid tre nya bälgar tillkom. Fem av stämmorna omarbetades i syfte att ge en ljusare klang. Interiören ommålades av målaremästare Einar Ström, Tenhult, i samråd med konservator Sven Wahlgren. Bänkinredningens ekådring ersattes av en blågrå kulör. 1959 lagades fasadputs och fick en ny avfärgning. Fönsterbänkar och gesimser avtäcktes med kopparplåt och yttertrapporna omlades. Snickerier oljemålades. Slutligen 1960 omtäcktes tornet med ny kopparplåt och nya stuprör i samma material uppsattes.

Kyrkorummets uppvärmning orsakade stora variationer i luftfuktigheten, vilket ledde till torkssprickor i orgelns väderlådor. Tidvis var den ospelbar. 1971 renoverades verket av Johannes Künkel, Lund. Väderlådorna renoverades och övriga delar fick en översyn. Det tycks som om större delen av de 1958 omarbetade stämmorna försågs med nya pipor eftersom de gamla var "misshandlade".

1994 gjordes läktarunderbyggnader, ritade av Bo Wiksfors arkitektkontor, Huskvarna. Den väggdekoration som därvid doldes kopierades på de nya väggarna. Den gamla kyrkans predikstol fick en museal placering i kyrkorummets nordöstra hörn. 1997 omputsa-

des hela exteriören till följd av omfattande skador, troligen orsakade av felaktigt färgval 1959 ("Torkoflex"?). Långhusets plåttäckning utbyttes mot ny skivtäckning likt befintlig. Sakristian gavs en ny ytterdörr, utförd i likhet med den gamla. Alla exteriöra snickerier ommålades, dörrarna oljades och fönstren fick nya vinkelbeslag. För projekteringen stod Bo Wiksfors. 1998 restaurerades orgeln av Åkerman & Lund, varvid den återfick sin romantiska klang.

Kulturhistorisk karakterisering och bedömning

Svarttorps kyrka är uppförd på ny plats 1870 av den flitige kyrkobyggmästaren P A Pettersson från Vårsås efter ritningar av arkitekt Ludvig Hedin vid Överintendentsämbetet. Kyrkans arkitektur är en sen exponent för nyklassicismen, vilken karakteriseras av den strikta symmetrin med rundbågiga muröppningar, tempelgavlar och absidformig sakristia. De beiget spritputsade fasaderna artikuleras genom släta hörnkedjor, gesims och rusticering. Tornets lanternin avslutas på tidstypiskt vis med en spetsig spira, ett nygotiskt drag.

Interiören är liksom exteriören föga förändrad sedan byggnadstiden. Kyrkorummet har behållit sin ursprungliga nyklassicistiska karaktär, ljus och spatiös. Dekorationen är koncentrerad till alturväggen med dess triumfbågsinramade nisch och svepekors. Altararrangemanget har en stor betydelse för upplevelsen av rummets strama värdighet. Det är sällan man påträffar detta oförvanskat i tidens kyrkor. Väggarna och takets flacka valv indelas i fält av putsade band. Inredningen är till stor del ursprunglig och åtminstone sedan sekelskiftet huvudsakligen målad i vitt och guld. Om den gamla sockenkyrkan minner en romansk dopfunt av Bestiarus och en renässanspredikstol, sistnämndas nuvarande museala placering i kyrkorummet är främmande för interiörens karaktär. Vidare finns bl.a. en dopängel och tre, sannolikt senmedeltida, klockor bevarade. Setterquistorgeln från 1871 har ett högt musikhistoriskt värde som ett exempel på sin tids romantiska verk. Det enda påtagliga senare tillskottet till kyrkorummet utgör två läktarunderbyggnader.

Att särskilt tänka på i förvaltning och användning av kyrkan:

- Kyrkans föga förändrade exteriör representerar den nyklassicistiska sockenkyrkotypen.
- Interiörens väl bevarade karaktär och inredning från uppförandet. Nya tillägg som splittrar intrycket har varit få.
- Inredning och inventarier från den gamla sockenkyrkan.
- Setterquistorgeln från 1871.

Händelsehistorik

1869-70

Kyrkan uppförs i sin helhet. Arkitekt Ludvig Hedin, Överintendentsämbetet. Byggmästare A Pettersson, Vårsås. (JLST)

1871

15-stämmigt orgelverk av E A Setterquist, Örebro. (Carlsson 1973)

1936

Tillstånd för pannrum och centralvärme med lågtrycksånga. Ersätter kaminer. (JLST)

1942

Tillstånd för innanfönster. (JLST)

1952

Elektrifiering av belysning. (JLST)

1958-60

Restaurering. Nya ytterdörrar av teak. Fasadernas puts lagas och avfärgas (Torkoflex?). Avtäckning av fönsterbänkar och gesimser. Torntaket omtäcks. Nytt innergolv. Isolering av golv och tak. Predikstol sänks. Altarringens ändrar kapas och grindarna tags bort. Ena sakristidörren igensätts. Bänkarna byggs om till större bekvämlighet. Orgeln byggs om och fem stämmor omarbetas. Orgelhuset flyttas bakåt för att ge plats åt kör. Läktardörr igensätts och ny passage tags upp. Läktarbänkar ersätts av lösa stolar. Ena vapenhustrappan rivs. Interiör ommålning. Bänkarnas ekådring ersätts av blågrå ton. Arkitekt Ärland Noréen, Byggnadsstyrelsen, och arkitekt Börje Blomé. Byggmästare Sven Isaksson, Braås. Målaremästare Einar Ström, Tenhult. Konservator Sven Wahlgren. Orgelbyggare Frede Aagaard. (JLM; JLST)

1971

Renovering av orgel. Orgelbyggare Johannes Kunkel, Lund. (JLM; JLST)

1994

Läktarunderbyggnader. Bo Wiksfors arkitektkontor, Huskvarna. Olof Sjöberg Byggnads AB, Huskvarna. (JLST)

1997

Omtäckning av långhustak med ny plåt. Total exteriör omputsning och avfärgning. Bo Wiksfors arkitektkontor, Huskvarna. AB Karlsson fasadrenovering, Ädelfors. (JLST)

Triumfkrucifix från 1200-talet.

Färgsättningen i vitt och guld är bibehållen sedan det sena 1800-talet.

1998

Restaurering av orgel. Orgelbyggeri Åkerman & Lund, Stockholm.
(JLST; Svarttorps kyrka)

Referenser

Arkiv

Jönköpings läns museums arkiv. (JLM)

Länsstyrelsen i Jönköpings arkiv, med kopior ur ATA. (JLST)

Tryckta källor

Borg, Raine. Smålands medeltida dopfuntar I-II. Göteborg 2002.

Carlsson, Sten L. Sveriges kyrkorglar. Lund 1973.

Jönköpings kommun. Landsbygden. Kulturhistorisk utredning. Jönköpings läns museum 1989.

Lindstam, Ragnar. Om kyrkor som försvunnit och klockor som ha sjungit i Tveta, Vista och Mo. Huskvarna 1932.

Rogberg, Samuel. Historisk beskrifning om Småland. Karlskrona 1770.

Småland – landskapets kyrkor. Stockholm 2006.

Svarttorps kyrka. Svarttorp 2002.

Svenskt ortnamnslexikon. Uppsala 2003.

Sverige. Geografisk beskrivning. Del V. Stockholm 1931.

Sveriges bebyggelse. Landsbygden. Jönköpings län III. Uddevalla 1956.

Växjö stift i ord och bild. Stockholm 1950.

Tekniska och administrativa uppgifter

Jönköpings läns museums dnr: 2/07

Beställare: Lekeryds kyrkliga samfällighet

Fastighetsägare: Lekeryds kyrkliga samfällighet

Rapportansvarig: Robin Gullbrandsson

Foto: Robin Gullbrandsson

Län: Jönköpings län

Kommun: Jönköpings kommun

Socken: Svarttorps socken

Fastighetsbeteckning: Brunseryd 1:5

Belägenhet: Ekonomiska kartans blad Svarttorp 7E 2d

Dokumentationsmaterialet förvaras i Jönköpings läns museums arkiv

Svarttorps kyrka är uppförd 1870 som en sen representant för den nyklassicistiska kyrkotypen. Den stilrena interiören är en av de bättre bevarade från denna epok i länet. I samband med upprättande av vård- och underhållsplan har Jönköpings läns museum utfört en kulturhistorisk karakterisering och bedömning av kyrkan. Detta syftar till att lyfta fram byggnadens kulturhistoriska värden.